

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

2021

Upprättad 23 juni 2021

Maria Eriksson Svanberg

Rektor

Lagar som styr arbetet.

Skollagen och diskrimineringslagen styr skolans arbete mot kränkande behandling och diskriminering

- I skollagen 6 kap 6§ samt i diskrimineringslagen 3 kap 14§, står att det skall bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling och diskriminering.
- I skollagen 6 kap 7§ och i Diskrimineringslagen 3 kap 15§ står att skolan skall förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering.
- I skollagen 6 kap 8§ och Diskrimineringslagen 3 kap 16§ står att det skall upprättas en årlig plan/likabehandlingsplan.

Definitioner

Kränkande behandling

I Skollagen 6 kap 3§ definieras kränkande behandling som ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt Diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Gemensamt för all kränkande behandling

- Någon eller några kränker principen om alla människors lika värde
- Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck
- Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.
- En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.
- Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna.

En viktig utgångspunkt är den individuella upplevelsen och att den som uppger att hen har blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Kränkningar kan vara

- Fysiska
- Verbala
- Psykosociala
- Text- och bildburna (t ex genom internet och telefon)

Diskriminering

Diskriminering definieras i Diskrimineringslagen 4 § och är ett övergripande begrepp för negativ behandling av individer eller grupper som leder till att de missgynnas utifrån olika diskrimineringsgrunder. Diskriminering används också som begrepp i fall där institutioner (som skolan) genom till exempel strukturer och arbetssätt missgynnar personer utifrån diskrimineringsgrunderna. De sju diskrimineringsgrunder som berör utbildning är:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionsnedsättning
- Ålder

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. Det ska ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering är när någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen har ett berättigat syfte. Med *Likabehandling* menas att alla elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter. Det innebär dock inte alltid att alla elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Trakasserier

I diskrimineringslagens 4 § definieras trakasserier som:

- Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Rättigheter och skyldigheter

Eleverna och de studerande har rätt till skydd mot kränkning och diskriminering, enligt skollagen och diskrimineringslagen. Varje incident av trakasserier, diskriminering och kränkande behandling ska resultera i en reaktion från de vuxna i skolan. Hur personalen ska agera beskrivs under rubriken: ”Åtgärder vid kränkande behandling”. Elevernas och de studerandes skyldigheter är att efterleva skolans ordningsregler och den värdegrund som råder på skolan.

Skolans värdegrund

Alla människor har lika värde. Var och en ska respekteras för den hen är. På Sundlergymnasiet respekterar alla, ungdomar och vuxna, andra människors egenvärde.

I skollagen och läroplanerna slås fast att den svenska skolan vilar på demokratisk grund. Planen utgår från att vi har som uppgift i skolan att aktivt främja alla människors lika värde, människolivets okränkbarhet, jämställdhet mellan män och kvinnor, individens frihet och integritet och medkännande med andra människor.

Arbetet handlar om elevernas mänskliga rättigheter och om att förverkliga FN:s barnkonvention i skolan. Alla elever har rätt till samma skydd som skolans anställda. En trygg skolvardag är en förutsättning för att lära och utvecklas.

Syftet med planen är att värna om allas lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, ålder, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Denna plan omfattar både arbetet med likabehandling såväl som arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Främjande arbete

I Skolverkets stödmaterial *Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling* (2019) kring hur skolor kan arbeta med likabehandling och för att motverka diskriminering och kränkande behandling beskrivs det främjande arbetet på följande vis:

"Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid och är målinriktat. Det betyder att detta arbete är en viktig del vid planering och genomförande av både undervisningen och den undervisningsfria tid som eleverna har i relation till skolan. Det handlar bland annat om att lärare har samma positiva förväntningar på alla klasser och på alla enskilda elever, hur grupper organiseras så att alla elever kommer till sin rätt och hur lärare och elever bemöter varandra.

Det handlar också om att organisera undervisningen så att alla elever utmanas och utvecklas, att eleverna får samtala om vilka värderingar som är viktiga att vårda och att de görs delaktiga i skolans verksamheter. Det rör skolans hela arbete, från sättet att organisera och genomföra undervisningen till sättet att tala och handla under hela skoldagen. Arbetet sker varje dag, under varje lektion och mellan lektionerna. Det visar sig både i det som görs och sägs och i det som inte görs och inte sägs. Alla är inblandade. Skolans personal har makt och möjligheter att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö. Det främjande arbetet är en viktig del av skolans värdegrundsarbete."

På Sundlergymnasiet sker det främjande arbetet exempelvis genom att skolan arbetar med mänskliga rättigheter. Skolan strävar efter att i undervisningen regelbundet uppmärksamma jämställdhetsfrågor och att verksamheten ska präglas av ett normkritiskt förhållningssätt. Skolan strävar efter att ha en kontinuerlig dialog med elever kring allt som berör elevernas skolvardag. I mötet med elever strävar all personal efter att bygga förtroendefulla relationer som gör att elever både upplever att de har möjlighet att samtala förtroendefullt med personalen samtidigt som de upplever att personalen respekterar deras personliga integritet.

Alla som arbetar i skolan har ett gemensamt ansvar för skolans främjande arbete.

Skolan är i samarbete med Amnesty International en skola för mänskliga rättigheter.

Förebyggande arbete

Skolans förebyggande arbete infattar bl a nedanstående:

Överlämning från tidigare skola

Sundlerhälsan får överlämningsinformation från tidigare skola om elevens behov relaterade till skolgången. Sundlerhälsan delger elevens lärare information som lärarna behöver känna till kring eleven.

Mentorskap

Varje klass har en eller flera mentorer som tar ett särskilt ansvar för att kontinuerligt följa elevernas kunskapsutveckling och studiesituation samt att arbeta med normer och värden i klassen. Mentorena har varannan vecka schemalagd tid för att träffa sin klass.

Enkäter

Sundlergymnasiet genomför varje år en elevenkät med frågor om elevernas trivsel.

Utvecklingssamtal

Varje mentor har utvecklingssamtal med eleverna i sin klass, där diskuteras studieresultat, mående, trivsel och framtidsplaner. Eventuella signaler om kränkningar som kommer fram under utvecklingssamtalet utreds enligt rutin. Protokoll förs och sparas i respektive mentors IUP-pärm.

Elevhälsosamtal (EHS)

På elevhälsosamtal träffas elev, vårdnadshavare, mentor samt representant från Sundlerhälsan, för att prata om och planera för elevens fortsatta studier. Protokoll förs och arkiveras i skolans arkiv.

Hälsobesök med skolsköterska

Skolsköterskan kallar alla elever till hälsobesök under deras gymnasietid enligt 2 kap 27§ skollagen.

Skyddsombud/Elevskyddsombud

Skyddsombuden granskar den fysiska och den psykosociala miljön på skolan.

Elevkåren

Elevkårens styrelse ska främja inkludering av alla skolans elever och verka mot diskriminering och kränkande behandling. Rektor har regelbundna träffar med elevkårens styrelse.

Trygghetsgrupp

På skolan finns en trygghetsgrupp där det tas upp hur man kan arbeta för att öka tryggheten och trivseln på skolan. Representanter från Sundlerhälsan och representanter från åk 2 finns i gruppen och träffas en gång per termin. Protokollet sparas på Schoolsoft och delges rektor.

Åtgärder vid kränkande behandling

All personal har anmälningsplikt till rektor, redan vid misstanke om att trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling förekommer. All personal är skyldig att medverka i utredning om trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling.

Disciplinära åtgärder kan bli aktuella enligt Gymnasieförordningen 6 kap, 21–23 §.

Kränkning elev-elev

- Vid signal från vårdnadshavare, elev eller personal om kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av elev kontaktas mentorn. Mentorn genomför skyndsamt ett samtal med berörd elev och dokumenterar samtalet på avsedd kränkingsblankett som finns på Schoolsoft. Personal som eventuellt blivit vittne till händelsen skriver ner sin upplevelse av skeendet och lämnar till mentorn, vid behov bistår skolkurator eller skolsköterska mentorn i arbetet med att utreda kränkningen.
- Om misstanken kvarstår efter samtalet informerar mentorn ansvarig för elevhälsan och lämnar över dokumentationen. Mentor informerar berörd elevs vårdnadshavare (elev under 18 år) inom 24 timmar. En plan för det fortsatta arbetet läggs upp i samråd mellan mentor, ansvarig för elevhälsan samt skolkurator eller skolsköterska. Planen kan till exempel innehålla vem som tar vilka kontakter, vilken information som ska lämnas vidare och vem som håller vilka samtal.
- Mentor, med stöd av ansvarig för elevhälsan, skolsköterska eller skolkurator genomför samtalen med berörda elever. Beroende på situationen sker detta var för sig med de inblandade eller tillsammans. Samtalen dokumenteras av den som leder samtalet. Det som kommer fram i samtalen avgör vilka åtgärder som vidtas, till exempel EHS eller polisanmälan.
- Uppföljningssamtal hålls av mentor och vid behov ansvarig för elevhälsan, skolsköterska eller skolkurator.

Kränkning personal-elev

- Vid signal om att personal utsatt en elev för kränkning, trakasserier eller diskriminering meddelas rektor, som genomför samtal med först berörd elev och sedan personal.
- Om misstanken kvarstår kontaktar rektor elevens vårdnadshavare (elev under 18 år), skolsköterska eller skolkurator samt eventuell företagshälsovård. Rektor ansvarar för att en plan upprättas.
- Uppföljningssamtal hålls av rektor.

Kränkning elev-personal

- Vid signal om att personal känner sig kränkt av elev, informeras rektor, som för samtal med först berörd personal och därefter eleven.
- Om misstanken kvarstår kontaktar rektor elevens vårdnadshavare (elev under 18 år), skolkurator eller skolsköterska och eventuell företagshälsovård. Rektor ansvarar för att en plan upprättas.
- Uppföljningssamtal hålls av rektor.

Årlig plan för Sundlergymnasiet 2020/2021

Rutin för den årliga planen

- All personal meddelar Sundlerhälsan eventuella signaler som skolan övergripande behöver ta tag i, som rör diskriminering och kränkande behandling.
- Skolan genomför årligen en elevenkät som utvärderas av all personal vid planeringsdagar i juni. I utvärderingen beaktas även de synpunkter från elever som framkommit vid trygghetsgruppens möten.
- Trygghetsgruppen tillvaratar elevernas upplevelser av skolmiljön och gör dem delaktiga i skolans systematiska arbetsmiljöarbete.
- Ansvarig för elevhälsan tillsätter att revidering av planen mot diskriminering och kränkande behandling sker i samverkan med Sundlerhälsan under hösten. Rektor förankrar planen vid APT och meddelar Kommunstyrelsen.

Kartläggning utifrån läsåret 2019/2020

Analysen utgår från den elevenkät som genomfördes våren 2020, trygghetsgruppens möten under året samt personalens analysarbete i juni med hjälp av verktyget BRUK. I analysen fokuseras de brister och förbättringsområden som identifierats.

Lsåret 2019/2020 har på många sätt präglats av den ännu pågående coronapandemin, vilken innebar att skolan från mars till juni 2020 bedrev distansundervisning. Detta innebar nya utmaningar kring såväl det främjande, förebyggande som utredande arbetet. Även elevernas upplevelse av skolan och studierna var givetvis annorlunda under distansundervisningen.

Från 1 januari 2020 blev Barnkonventionen svensk lag. Det i kommunen planerade implementeringsarbetet har förskjutits i tid som en följd av pandemin och en del arbete återstår att genomföra läsåret 2020/2021.

Sundlergymnasiet är en skola där elever känner sig trygga och kränkningar är ovanliga. Denna bild framträder både i vår egen elevenkät och i de protokoll som förts vid skolans trygghetsgrupps möten. I årets elevenkät anger 95% av eleverna att de känner sig trygga i skolan, 3% av eleverna väljer alternativet ibland och 2% av eleverna har gett ett nekande svar på frågan.

Under året har studiero varit en fråga som trygghetsgruppen har lyft fram. Eleverna har upplevt att det saknas platser på skolan där de kan studera i lugn och ro. Utifrån detta har ett nytt studieområde installerats. Trygghetsgruppen har en viktig funktion kring elevernas arbetsmiljöfrågor. Gruppen leds av kurator och skolsköterska och alla gymnasieprogrammen är representerade. För att få ett större djup i frågorna kommer vi under nästa läsår att arbeta med frågeställningarna kring studiero till trygghetsgruppen och inleda ett arbete där kurator intervjuar enskilda elever inom området. Frågan om studiero behöver även diskuteras i undervisningen och frågan behöver därför lyftas i programteamen.

Sju kränkingsutredningar har genomförts. Skolan ser att samtliga utredningar gjordes från augusti 2019 till mars 2020. Under perioden av distansundervisning gjordes inga kränkingsutredningar. I den mån man kan se ett mönster av de få kränkningar som utretts så gäller flera sexuella

trakasserier. Det kan konstateras att kränkningar uppstår när elever inte förmår känna av alternativt respektera varandras gränser.

Följande åtgärder planerades inför läsåret 2019/2020:

- Nya möbler köps in för att skapa en trivsammare miljö i skolans allmänna utrymmen. Åtgärden är genomförd.
- Elevkårens arbete med uppstartsdagarna och andra gemensamma aktiviteter uppmuntras. Åtgärden är ett pågående arbete även om färre aktiviteter var möjliga under distansundervisningen.
- Planen mot kränkande behandling implementeras på annat sätt än tidigare. Åtgärden har inte genomförts, utan implementeringen skedde på samma vis som tidigare.
- Kompetensutveckling genomförs för all personal kring HBTQ-frågor. Åtgärden är genomförd. Under hösten genomfördes kompetensutveckling för all personal tillsammans med Altorpskolan i samarbete med MUCF utifrån deras material Öppna skolan. Därefter har en lokal grupp bildats som fortsatt arbetet med HBTQ-frågor på skolan. Uppföljning har skett vid två tillfällen under våren med all personal.
- Utöka värdegrundsarbetet och det normkritiska arbetet med begränsande könsroller. Arbetet har endast i begränsad utsträckning genomförts.
- Tid avsätts för att personalen ska få möjlighet till kollegiala samtal kring arbetet med elevernas normer och värden. Åtgärden har genomförts.

Åtgärder

Prioriterade åtgärder för läsåret 2020/2021

Åtgärd	Ansvarig	När?
Fortsatt arbete med HBTQ-frågor i: <ul style="list-style-type: none"> - Arbetsgrupp kring HBTQ - Programteam - Ämnesgrupper 	Ansvarig för elevhälsan Programansvarig Ämnesansvarig	Enligt framtagen plan för läsåret i respektive grupp
Utöka värdegrundsarbetet och det normkritiska arbetet med begränsande könsroller.	Arbetsgrupp kring HBTQ-frågor	Våren 2021
Planen mot kränkande behandling implementeras på annat sätt än tidigare. Eleverna ska vara delaktiga i framtagandet av en ny lättillgänglig och elevinriktad kortversion av planen mot diskriminering och kränkande behandling.	Rektor och ansvarig för Sundlerhälsan. Mentor har ett särskilt ansvar för sin klass	Januari 2021
Trygghet, studiero och värdegrundsfrågor ska genomsyra verksamhetens arbete. Arbetet konkretiseras i Programteam, Programråd, Sundlerhälsa, Trygghetsgrupp, APT och i klassrummet.	All personal i verksamheten	Lå 20/21
Fördjupande trygghetsintervjuer genomförs med elever på skolan.	Kurator	Lå 20/21

